

I-appellat ma kellu l-ebda investiment fil-passat u għalhekk is-socjetà appellanta kienet għamlet ħazin meta mbagħad offrietlu bond portfolio fejn il-bonds sottostanti kienu kollha non-investment grade u ta' natura spekulattiva, saħansitra wkoll highly speculative b'rata ta' mgħax ta' 9.5% – il-Qorti ma tarax li s-socjetà appellanta kellha toffri l-portafoll lill-appellat għaladarba dan ma kienx jirrifletti dak li kien qed ifittex, anki jekk kif tallega huwa seta' jifhem x'inhuma bonds sempliċi. Il-Qorti tirrileva wkoll li l-profil tar-riskju ma setax għe kkatégorizzat bħal wieħed medju fuq id-dikjarazzjoni li l-appellat kien qed iħares lejn imgħax aħjar minn dak tal-bank. Ċertament il-profil tar-riskju tal-klijent m'għandux jiġi stabbilit b'dan il-mod faċli mingħajr l-ebda konsiderazzjoni ta' fatturi oħra, fosthom ferm rilevanti l-għan spekulattiv o meno tal-klijenti fir-rigward tal-kapital

MALTA

QORTI TAL-APPELL
(Kompetenza Inferjuri)

ONOR. IMĦALLEF
LAWRENCE MINTOFF

Seduta tad-19 ta' Mejju, 2021

Appell Inferjuri Numru 58/2019 LM

Carmel Mallia (K.I. nru 887846M)
("l-appellat")

VS.

Crystal Finance Investments Ltd (C 26761)
("l-appellanta")

Il-Qorti,

Preliminari

1. Dan huwa appell magħmul mis-socjetà intimata **Crystal Finance Investments Ltd** [minn issa 'l quddiem "is-socjetà appellanta"] mid-deċiżjoni

mogħtija fl-14 ta' Ġunju, 2019, fl-ismijiet fuq premissi [minn issa 'l quddiem "id-deċiżjoni appellata"] mill-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji [minn issa 'l quddiem "l-Arbitru"] u li permezz tagħha ddecieda dwar l-ilment imressaq fil-każ numru 139/2017 mir-rikorrent **Carmel Mallia (K.I. nru 887846M)** [minn issa 'l quddiem "l-appellat"], billi laqgħu u *ai termini* tal-paragrafu (iv) tas-subinċiż 26(3)(ċ) tal-Kap. 555 tal-Liġijiet ta' Malta, ordna lis-soċjetà appellanta sabiex tħallas lill-appellat is-somma ta' ħdax-il elf tmien mija tnejn u tletin Euro u tnejn u ħamsin ċenteżmu (€11,832.52), bl-imgħax legali mid-data tad-deċiżjoni appellata, sad-data tal-pagament effettiv u l-ispejjeż ta' dawk il-proċeduri.

Fatti

2. Il-fatti ta' dan l-appell jirrigwardaw it-telf soffert mill-appellat mill-investment fil-5% *Euro High Yield Bond Portfolio 9th July 2018 BP 211* [minn issa 'l quddiem "BP 211"], liema investment huwa kien għamel permezz tas-soċjetà appellanta fil-4 ta' Ġunju, 2014.¹ Fis-17 ta' Ġunju, 2016 huwa kien gie infurmat mis-soċjetà appellanta li l-Edcon Group li kienet ħarget il-*bond* sottostanti 9½% *Edcon (Proprietary) Ltd 01.03.18* [minn issa 'l quddiem "*Edcon*"], kienet ser tiddiferixxi d-data tal-ħlas tal-imgħaxijiet fuq dan il-*bond*, u fiċ-ċirkostanzi s-soċjetà appellanta ddecidiet li dan il-*bond* kellu jitneħħa mill-*BP 211*. Ftit aktar minn sena wara fis-7 ta' Lulju, 2017, infurmatu li kienet ħadet l-istess deċiżjoni fir-rigward tal-*bond* sottostanti 8.875% *Rickmers Holding GmbH & Cie KG 11.06.18* [minn issa 'l quddiem "*Rickmers*"], din id-

¹ Ara *Confirmation of Purchase* a fol. 12.

darba minħabba l-informazzjoni li kienet irċeviet li l-kupun tal-11 ta' Ġunju, 2017 ma kienx ser jiġihallas wara li l-istrutturar kif propost tas-soċjetà Rickmers AG kien falla.

Mertu

3. L-appellat istitwixxa proċeduri quddiem l-Arbitru permezz tal-preżentata ta' lment, fejn irrileva li huwa kien avvicina lis-soċjetà appellanta sabiex jinvestu flusu. Huwa kien għamilha ċara mar-rappreżentant tas-soċjetà intimata John Gonzi, li xtaq jinvesti f'*bonds* li ma kinux ta' riskju għoli u fejn il-kapital kien wieħed garantit. Ġie offrut lilu l-prodott *BP211*, li kellu mgħax ta' 5%, u huwa kien aċċetta l-offerta. L-appellat sostna li għalkemm kliemu kien ċar, ma kienx sar kif xtaq hu, u għalhekk huwa kien qed jippretendi li jieħu lura mingħand is-soċjetà appellanta l-kapital kollu li kien tilef fuq il-*Edcon* u l-*Rickmers* fl-ammont komplessiv ta' €14,953.86.

4. Is-soċjetà appellanta wiegħbet għall-ilment billi eċċepiet is-segwent: (a) l-Arbitru ma kellu l-ebda ġurisdizzjoni sabiex jisma' u jiddeċiedi l-vertenza ta' bejn il-partijiet stante li skont l-Artikolu 17 tat-*Terms of Business Agreements* huma kienu ssottomettew ruħhom għall-ġurisdizzjoni tal-Qrati ta' Malta; u (b) in-nullità tal-ilment *ai termini* tal-para. (ċ) tas-subartikolu 789(1) tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta; (ċ) l-ilment kien mimli ineżatezzi; u (d) l-ilment kien infondat fil-fatt u fid-dritt.

Id-Deciżjoni Appellata

5. L-Arbitru wasal għad-deciżjoni appellata wara li għamel is-segventi konsiderazzjonijiet rilevanti għal dan l-appell:

“Jikkonsidra

...

Fil-Mertu

L-Arbitru jrid jiddeciedi l-ilment b’referenza għal dak li, fil-fehma tiegħu, huwa ġust, ekwu u raġonevoli fiċ-ċirkostanzi partikolari u merti sostantivi tal-każ. (fn. 3 Kap. 555, Art. 19 (3)(b))

Il-baži tal-ilment huwa dak illi l-ilmentatur isostni li l-provditur tas-servizz bieġhlu prodott li ma kienx jgħodd għalih għaliex huwa ried prodott fejn il-kapital ikun garantit u r-riskju ma jkunx għoli. Huwa ingħata l-impressjoni mod u, fil-fatt, kien mod ieħor għaliex spiċċa tilef mill-kapital. Lilu offrewlu l-BP 211 li kien fih l-Edcon u r-Rickmers b’imgħax ta’ 5 fil-mija filwaqt li l-provditur kien investa fl-Edcon bid-9.319% u fir-Rickmers bit-8.875% u, għalhekk, irriskja flusu aktar milli ried hu. Għaldaqstant, irid li jingħata lilu l-kapital oriġinali li nvesta kif ukoll l-imgħax fuqu.

Min-naħa tiegħu, il-provditur tas-servizz jiċċhad dan u jgħid li primarjament, l-ilmentatur qiegħed jibbaża l-ilment tiegħu li ġarrab telf fuq l-investment li bħala fatt ma jagħtix lok għal ilment validu, filwaqt li tenna li l-ilmentatur qed jikkontradixxi ruħhu fejn jibda billi jgħid li ried bonds fejn il-kapital jibqa’ dejjem garantit u jispiċċa b’li ried bonds bi ftit riskju.

Il-provditur tas-servizz għamilha ċara illi l-ilmentatur kien dejjem infumat b’kull investment u proposta u kien l-ilmentatur li ddecieda li jinvesti flusu mingħajr ebda pressjoni kif ukoll kien hu stess li ried imgħax għoli allavolja ġie spjegat li dan ifisser riskju ogħla. L-istess provditur tas-servizz tenna li ma jaqbel xejn mal-allegazzjonijiet magħmula f’dan l-ilment, peress li mid-dokumentazzjoni joħroġ ċar li l-ilmentatur kien konxju sew ta’, u aċċetta r-riskji involuti bil-miktub wara li dawn ġew spjegati lilu.

Barra minn hekk, il-provditur tas-servizz qed jiċċhad dan l-ilment a baži tal-fatt li d-dannu jew telf li ġarrab l-ilmentatur, jekk seħħ, seħħ totalment bħala riżultat ta’ ċirkostanzi, avvenimenti u interventi ta’ terzi li fuqhom ma kellu l-ebda kontroll u, għalhekk, kwalunkwe telf li ġarrab l-ilmentatur fuq il-bonds maħruġa mingħand

Edcon (Proprietary) Limited u Rickmers Holding GmbH, parti minn bond portfolio BP 211, huwa rizzultat ta' Market u Credit Risk, riskju inerenti ta' kull investimenti finanzjarju.

Il-provditur tas-servizz sostna ukoll li l-bonds inkluzi fil-portafoll kienu, fil-hin meta ngħata l-parir, jgħoddu jew suitable għalih, dejjem kienu magħzula bonds li ma jaqgħux taħt il-kategorija ta' 'complex instruments' u b'konformità mal-istruzzjonijiet tal-ilmentatur stess, u dan filwaqt li fil-mument li fih ingħata l-parir ma kien hemm xejn x'juri li l-bonds li dwarhom qed isir l-ilment kienu suġġetti għal riskju akbar minn dak li kien indikat fil-prezz li bih inxtara.

Barra minn hekk, il-provditur tas-servizz żied billi qal li l-ilmentatur kien ingħata l-parir li jinvesti go funds biex inaqqas ir-riskju u jżid id-diversifikazzjoni, iżda hu ma ħax dan il-parir u pprefera li jinvesti fil-BP 211. Fuq kollox, saħaq ukoll li dan l-investment kien parti żgħira ta' 21.5% tal-flus likwidi li l-ilmentatur kellu u peress li kien maqsum f'erba' bonds, l-akbar exposure fuq bond (Edcon) kien biss ta' 6.5% u, għalhekk, kemm ir-risk profile tal-klijent kif ukoll l-investment kienu kkategorizzati bħala medium u suitable għall-klijent.

Il-provditur tas-servizz tenna li f'Lulju 2016, l-ilmentatur kien infurmat li kien hemm problemi f'uħud mill-kumpanniji li ħarġu l-bonds, iżda minkejja li ngħata diversi għazliet sabiex jiġi evitat iżjed telf, dan m'acċettax il-parir biex jaqgħlaq l-investment u jikkristallizza t-telf u, minflok, ried jistenna x'ser jigi.

Fl-aħħar nett, il-provditur tas-servizz tenna, fost oħrajn, li ma teżisti, u lanqas ma ngħatat, kif ma setgħetx tingħata, ebda garanzija awtomatika li investment bħal dak jirrendi dak li kien minnu mistenni kif ukoll jitħallas lura l-kapital wara li jimmatura għaliex l-investment hu dak li hu u l-investitur ma jistax jibdel il-karatteristiċi tiegħu.

Kunsiderazzjonijiet Oħra u Konkluzjoni

Minbarra dak li ntqal aktar 'il fuq f'din id-deċiżjoni, l-ilmentatur kontinwament enfasizza l-fatt li għalih l-importanti kien li l-ammont li hu jkun investa, eventwalment, jieħdu kollu lura. Indika wkoll li għalkemm ġie pprezentat b'xi karti x'jiffirma, ir-rappreżentant tal-provditur tas-servizz ma qrahomlux, iżda hu fehem li dawn kienu jinkludu fihom dak kollu li kien ġie miftiehem u, għalhekk, fdah b'dak kollu li qallu.

Ir-relazzjoni tal-ilmentatur mal-provditur tas-servizz tmur lura għas-sena 2014, proprju meta sar l-investment li dwaru qed jitressaq dan l-ilment. L-ilmentatur kien dak iż-żmien żar il-fergħa tal-provditur tas-servizz b'ammont ta' flus li hu kellu

f'bank lokali, li kienu hemm bi ftit imghax, sabiex jinvesti f'xi haġa li tagħtih ftit iktar imghax biex iżid mal-pensjoni.

Dak iż-żmien gie komplut Confidential Client Fact Find for the Suitability Test, (fn. 4 A fol. 88) fejn l-ilmentatur gie kklassifikat bħala Retail, filwaqt li s-servizz offrut lilu kien dak ta' Investment Advice. Irrizulta ukoll li l-għan tal-ilmentatur mill-investment kien li jżid id-dħul tiegħu, filwaqt li l-attitudni ta' riskju giet ikklassifikata bħala Medium. (fn. 5 A fol. 91)

L-ilmentatur gie mibjugħ il-BP 211 5% EUR High Yield Bond Portfolio 9th July 2018, bond portfolio li ż-żewġ bonds imsemmija fl-ilment, jiġifieri 9.5% Edcon (Proprietary) Limited 01.03.2018 u 8.875% Rickmers Holding GmbH & Cie KG 11.06.2018, kienu jiffurmaw parti minnu.

*Flimkien ma' dawn iż-żewġ bonds, il-BP 211 kien jikkonsisti ukoll f'żewġ bonds sottostanti oħra - 6.625% Fiat Finance & Trade Limited 15.03.2018 u 5.875% Republic of Croatia 09.07.2018. L-ammont investit f'dan il-bond portfolio kien jinqasam fi proporzjon ta' 25% f'kull bond sottostanti. **Il-bonds li jiffurmaw il-BP 211 huma kollha non-investment grade bonds u ta' natura spekulattiva.***

Huwa evidenti, kemm mill-fatt li l-bonds sottostanti huma kollha non-investment grade, kif ukoll jekk jintuza l-kupun bħala indikatur tar-riskju, jista' jingħad li dan il-bond portfolio huwa medium/high risk. Tajjeb li jingħad li tnejn mill-erba' bonds sottostanti għandhom credit rating aktar baxx mill-kumplement tal-bonds, fejn dawn anke huma kklassifikati bħala non-speculative.

Fix-xhieda tiegħu, l-ilmentatur stqarr:

'Ngħid li jiena qabel dan l-investment kelli xi investment f'diversi banek u kienu kollha kontijiet bankarji.' (fn. 6 A fol. 55)

*Għalkemm il-provditur tas-servizz jipprova jagħti l-impressjoni li l-ilmentatur kellu esperjenza fl-investimenti għaliex kellu 'investimenti' u flus likwidi fl-ammont ta' €130,000, kuntrarjament għal dak li qal, is-somma ta' €130,000 kienet kollha f'depoziti bankarji. **Fil-fatt, għalkemm fl-istess Client Fact Find gie indikat ukoll li l-ilmentatur huwa familjari ma' bonds, is-sezzjoni tal-Financial Instruments taħt Summary of Assets (fn. 7 A fol. 90) tħalliet vojta.***

Meta mqabbel mad-dikjarazzjoniet tal-provditur tas-servizz fl-affidavit tiegħu, ċertament li l-kontenut tal-Client Fact Find huwa aktar ta' min joqgħod fuqu minħabba li l-parir ta' investment gie mogħti lill-ilmentatur a bażi tal-informazzjoni riflessa f'dan id-dokument u, għaldaqstant, din l-informazzjoni flimkien mad-dikjarazzjoni tal-ilmentatur li, qabel sar dan l-investment ilmentat kellu depoziti

bankarji, iqajjem id-dubji anke dwar il-mod kif originarjament gie kklassifikat il-profil tar-riskju tiegħu.

L-ilmentatur gie ikkunsidrat li għandu medium risk profile meta dan lanqas biss kellu investimenti oħrajn qabel. Għalhekk, il-provditur tas-servizz ma kellux jikklassifikah hekk u ma kellux joffrilu bond portfolio li jikkonsisti f'bonds sottostanti li huma kollha non-investment grade u ta' natura spekulattiva, b'minnhom anke kkatégorizzati bħala highly speculative, u li anke jilħqu r-rata tal-imgħax ta' 9.5%.

Minkejja li l-ilmentatur tenna li r-rappreżentant tal-provditur tas-servizz kien semmielu xi ħaġa dwar fiex ser jinvesti, peress li hu ma jifhimx, dejjem ikkunsidra r-rata ta' 5%, jiġifieri r-rata li l-investituri f'dan il-portafoll kienu intitolati li jirċievu, u mhux ir-rata tal-bonds sottostanti individwali. Kien proprju għalhekk li l-ilmentatur ħass li r-riskju ta' investment bil-5% kien wieħed aċċettabbli u eventwalment aċċetta li jinvesti fil-portafoll offrut lilu.

L-Arbitru jhoss li dawn il-maniggi li saru mill-provditur tas-servizz serew biss biex l-ilmentatur jiġi mqarraq u jingħata impressjoni li kien qed jinvesti fi prodott b'riskju baxx mentri kien qed jinvesti fi prodott b'żewġ sottofondi li kellhom riskju għoli li bla dubju l-ilmentatur ma riedx jidhol fihom.

Għaldaqstant, huwa ċar li l-provditur tas-servizz naqas mid-dmir tiegħu li jaġixxi fl-aħjar interess tal-investitur, u dan kif kien obligat li jagħmel skont Investment Services Rules for Investment Services Providers (fn. 8 ISR – Part B1: Standard Licence Conditions applicable to Investment Services Licence Holders which qualify as MiFID firms) maħruġa mill-MFSA kif ukoll id-Direttiva MiFID, partikolarment skont ir-regolament li jgħid:

'When providing Investment Services to clients, a Licence Holder shall act honestly, fairly and professionally in accordance with the best interests of its clients and shall comply with the relevant provisions of the Act, the regulations issued thereunder, these Rules as well as with other relevant legal and regulatory requirements ...' (fn. 9 ISR – Part B1 Rule 2.01)

Taħt l-istess Standard Licence Conditions, (fn. 10 Reg 2.16) meta provditur tas-servizz ikun qed jagħti parir finanzjarju, kien obligat li jikseb tagħrif neċessarju mingħand klijenti prospettivi biex ikun jista' jifhem fatti essenzjali dwar il-klijent u jkollu bażi raġonevoli biex jemmen – wara li jieħu konozzenza tan-natura u t-tip ta' servizz provdut – li t-transazzjoni speċifika li qed tigi rakkomandata, tissodisfa dawn il-kriterji:

- li tilhaq l-oġġettiv tal-investment tal-klijent;

- *li hija tali li l-klijent ikun finanzjarjament jiflaħ għar-riskji relatati mal-investment konsistenti mal-oġġettiv tal-investment tiegħu; u*
- *li hija tali li l-klijent għandu t-tagħrif u l-esperjenza neċessarja biex jifhem ir-riskji tat-transazzjoni.*

Huwa ċar li l-objettiv tal-ilmentatur kien li jżid id-dhul tiegħu bi ftit imgħax aħjar minn dak tal-banek iżda emfasizza b'mod mill-aktar ċar li hu ma riedx jidhul f'xi prodott b'riskju għoli. U dan jitwemmen għaliex hu dejjem fil-banek kien iddepożita flusu u dan kien l-ewwel investment ta' din ix-xorta li kellu.

L-ilmentatur indika biċ-ċar li hu kien pensjonant u ried jinvesti xi flus li hu kellu l, ma' bank lokali kienu jrendulu biss bil-1%, sabiex jieħu xi ftit iktar imgħax biex iżidhom mal-pensjoni. Għalhekk, l-objettiv għall-investment li għamel ma ntlahaqx u b'hekk l-ewwel kriterju tas-suitability test ma ġiex sodisfatt.

Dwar it-tieni kriterju, dak tal-għarfien u l-esperjenza, m'hemmx dubju li l-ilmentatur ma kellux dak neċessarju f'dan ir-rigward sabiex jifhem ir-riskju tat-transazzjoni. Fil-fatt, a bażi tal-Client Fact Find, l-ilmentatur wasal biss sal-livell t'edukazzjoni sekondarja, u stqarr li kien jaħdem fil-ġebel u spiċċa jagħmel xogħol tekniku mal-Gvern. Saħaq ukoll li kien emfasizza mar-rappreżentant tal-provditur tas-servizz li hu ma kienx jaf bl-Ingliż u li iktar iħossu komdu bil-Malti, għax għalkemm hafna kliem bl-Ingliż jaqrahom, hu ma jifhimhomx.

Barra minn hekk, tajjeb li jingħad ukoll li n-nuqqas ta' tagħrif tal-ilmentatur f'dan ir-rigward wasslu sabiex ma jagħmilx distinzjoni bejn investimenti u kontijiet bankarji, dan meta qal li qabel dan l-investment ilmentat, kellu xi investimenti f'diversi banek li kienu kollha kontijiet bankarji.

Fuq kollox, dan apparti l-punt kruċjali li qabel l-investment in kwistjoni, l-ilmentatur kellu biss depożiti bankarji u, għalhekk, l-investment li kien ser jagħmel mal-provditur tas-servizz kien l-ewwel esperjenza tiegħu f'dan il-qasam. Żgur li din in-nuqqas t'esperjenza ma setgħetx tgħinu jikseb l-għarfien li hu kellu b'zonn sabiex jifhem dak li ġie offrut lilu, partikolarment, ir-riskji abbinati mal-istess investment.

Dwar l-aħħar kriterju, jiġifieri dak li jqis kemm l-ilmentatur kien jiflaħ għal telf li seta' jkun hemm (il-loss absorption capacity), l-ilmentatur kien pensjonant, u l-Client Fact Find (fn 11 A fol. 90) jindika li kellu f'it aktar minn €900 pensjoni fix-xahar, li mhuwiex xi ammont sostanzjali li jaffordjalu li joqgħod jissogra flusu.

Għalkemm kellu d-depożiti fil-bank, kif diġà issemma, dan ma kien jagħti l-ebda liċenzja lill-provditur tas-servizz li jissugralu flusu fi prodott non-investment grade u

spekulattiv, l-aktar meta l-ilmentatur kien digà pensjonant u ma jistax jirkupra l-flus li jkun tilef.

Irid jingħad ukoll li meta jitqies kollox, fosthom, l-età tal-ilmentatur, is-somma investita ma kinitx waħda żgħira, u minkejja li kellu xi tiffidil fil-bank, peress li l-ilmentatur kien jgħix biss bil-pensjoni kif ukoll li kellu żewġ ulied dipendenti fuqu, kull telf sostnut mis-somma investita kien żgur ser jinħass.

Dan kollu juri li ma sarx suitability assessment adegwat mill-provditur tas-servizz għax kieku sar dan l-assessment b'mod ġenwin u professjonali, kien jirrizulta li l-ilmentatur ma kienx jissodisfa t-tliet kriterji rekwiziti meta jingħata parir ta' investment fit-totalità tagħhom u, għaldaqstant, l-investment li dwaru qed jitressaq dan l-ilment ma kellux jiġi offrut u mibjugħ lilu.

Għalhekk, l-Arbitru jikkonkludi li l-ilment huwa wieħed ekwu, ġust, u raġonevoli, u għandu jagħti kumpens lill-ilmentatur.

Kumpens

Fl-ilment tiegħu, l-ilmentatur indika żewġ bonds li dwarhom qed jitressaq dan l-ilment – 8.875% Rickmers Holding GmbH & Cie KG u 9.5% Edcon (Proprietary) Limited 01.03.2018. Dawn huma żewġ bonds sottostanti li flimkien ma' żewġ bonds oħra kienu jiffurmaw il-bond portfolio BP 211.

Kien proprju l-andament ta' dawn iż-żewġ bonds ilmentati li wassal għat-telf mill-istess portafoll. Peress li dawn il-bonds ilmentati ma kinux bonds diretti fuq il-kont tal-ilmentatur, iżda kienu jiffurmaw parti minn portafoll, irid jiġi kkunsidrat il-portafoll kollu fit-totalità tiegħu anke għall-fini ta' kumpens.

L-ammont investit fil-BP 211 (eventwalment, BP 211.1 u BP 211.2) kien jammonta għal €28,000. Skont il-Gain/Loss Analysis (fn. A fol. 87) ipprezentata mill-provditur tas-servizz, li ma ġiet fl-ebda ħin ikkontestata mill-ilmentatur, irrizulta li tul il-perijodu li dam investit fil-BP 211, BP 211.1 u BP 211.2, l-ilmentatur irċieva €1,294.11, €828.00 u €528.12 f'kupun rispettivament. L-istess dokument jindika ukoll li mill-bonds Edcon u Rickmers, l-ilmentatur irċieva ukoll €761.06 u €212.19 rispettivament, filwaqt li mill-bejgħ tal-BP 211.2, hu rċieva s-somma ta' €12,544.

*Dan ifisser li meta l-ammonti msemmija li rċieva l-ilmentatur jiġu mnaqqsa mill-kapital investit, l-ilmentatur huwa intitolat għal kumpens ta' **€11,832.52**. (fn. 13 €28,000 (kapital investit) – (€1,294.11 [kupun BP 211] + €828.00 [kupun BP 211.1] + €528.12 [kupun BP 211.2] + €761.06 [Sell Value Edcon] + €212.19 [Sell Value Rickmers] + €12,544.00 [Sell Value BP 211.2]) = €11,832.52)“*

L-Appell

6. Is-soċjetà appellanta pprezentat ir-rikors tal-appell tagħha fit-28 ta' Ġunju, 2019, fejn talbet lil din il-Qorti sabiex tħassar id-deċiżjoni appellata, filwaqt li tilqa' l-appell odjern u tiċhad l-ilmenti tal-appellat, b'dana li fin-nuqqas tikkristalliza t-telf tal-appellat f'Lulju 2016. Tgħid li l-aggravju tagħha fir-rigward tad-deċiżjoni appellata huwa li l-Arbitru aċċetta n-narrattiva li għiet ipprezentata mill-appellat, iżda li ma tirriflettix l-evidenza mressqa.

7. L-appellat wiegeb fit-22 ta' Lulju, 2019, fejn filwaqt li jirrileva li l-appell interpost huwa null għaliex it-talba mhijiex waħda ċara, huwa qiegħed isostni li d-deċiżjoni appellata hija waħda ġusta u għalhekk timmerita konferma għal dawk ir-raġunijiet li jfisser fir-risposta tiegħu.

Konsiderazzjonijiet ta' din il-Qorti

8. Din il-Qorti ser tgħaddi sabiex tikkunsidra l-aggravju tas-soċjetà appellanta, u dan fid-dawl tal-konsiderazzjonijiet magħmula mill-Arbitru fid-deċiżjoni appellata u s-sottomissjonijiet magħmula mill-appellat.

9. Is-soċjetà appellanta tgħid li hija tinsab aggravata bid-deċiżjoni appellata għaliex l-Arbitru aċċetta l-verżjoni tal-appellat, li xejn ma tikkorrispondi mal-evidenza mressqa quddiemu. Issostni li dan sar abbażi ta' konsiderazzjonijiet li m'għandhom l-ebda sisien fl-istruttura legali ta' kif għandhom jġgu offruti l-investimenti finanzjarji u kif għandu jgħib ruħu l-provditur tas-servizz ma' klijent *retail*, filwaqt li tgħaddi sabiex telenka dawk ċ-ċirkostanzi li huma eżempju ta'

dan. Is-soċjetà appellanta tispjega li *bonds* sempliċi huma klassifikati bħala *non-complex investments*, li jistgħu jinftiehm u minn bniedem ordinarju mingħajr il-ħtieġa ta' tagħrif speċifiku. Is-soċjetà appellanta tgħid li meta l-appellat akkwista l-*BP211* f'Mejju 2014, *Rickmers* kellu rating ta' B minn *Creditreform* u *Edcon* dak ta' B3 minn *Moody's*, li kien grad spekulattiv. Tgħid li dan skont kif jirriżulta mit-*Term Sheet*, fejn kien hemm ukoll spjegat li mill-*average coupon* tal-*bonds* kellu jitnaqqas il-*premium* li bih inxtraw u li kien aktar minn *par*, u anki l-ispejjeż l-oħra. Tispjega li l-ammont investit mill-appellat kien ta' 20% tal-assi likwidi tiegħu, u meħud inkonsiderazzjoni li l-appellat kellu pensjoni regolari, kellu d-dar tiegħu u l-assi likwidi tiegħu kienu ta' madwar €130,000, din kienet rata ta' *bearability* tajba. Tgħid li huwa kellu profil ta' riskju medju, għaliex ried imgħax aktar għoli minn dak li kien joffri l-bank, u dan ir-riskju kien ifisser li r-*Rickmers* u l-*Edcon* kienu għażliet tajbin għaliex ma kinux *high risk*, għalkemm kienu spekulattivi. Is-soċjetà appellanta tgħid ukoll li l-appellat kien ingħata parir sabiex jinvesti go *funds* biex inaqqas ir-riskju u jżid id-diversifikazzjoni, iżda huwa ma segwiex dan il-parir. Meta mbagħad f'Lulju 2016, hija kienet infurmat lill-appellat li kien hemm il-problemi f'uħud mill-kumpanniji li ħarġu l-*bonds* u ngħata diversi għażliet oħra sabiex jiġi evitat it-telf, huwa m'acċettax il-parir u xtaq jistenna. Is-soċjetà appellanta tinsisti li t-telf li garrab l-appellat huwa biss riżultat ta' riskju inerenti ta' investiment f'*bonds* spekulattivi u kien jinkombi fuq l-appellat li jipprova n-ness sħiħ bejn kawża u effett. Hija tagħmel enfazi fuq il-prinċipju *pacta sunt servanda*, filwaqt li tirrileva li l-ligi tipprovdi għal mekkanizmi speċifiċi fejn il-konsumaturi jiltaqgħu ma' "*unfair contract terms*". Imma fil-każ

odjern ma kien hemm xejn x'jindika b'mod ċar u oġġettiv li l-investment gie offrut lilu b'qerq.

10. Preliminarjament l-appellat jirrileva li r-rikors tal-appell huwa null għaliex t-tieni parti tat-talba ma kienet ċara xejn, u b'hekk huwa ma kienx f'pożizzjoni li jirrispondi. Dwar il-mertu tal-appell, jikkontendi li d-deċiżjoni appellata hija ġusta u għalhekk timmerita konferma. Jgħid li l-appell kien wieħed imsejjes fuq apprezzament ta' provi kif magħmul mill-Arbitru, u hawn jiċċita minn diversi sentenzi tal-Qrati tal-Appell in sostenn tal-prinċipju li qorti tal-appell ma tiddisturbax tali apprezzament sakemm ma tirriżultax raġuni "serjissima", li fil-każ odjern ma kinitx teżisti. Minn hawn l-appellat jgħaddi sabiex jaċċenna għal diversi fatti li kienu juru li l-għażla tal-investment kienet saret esklussivament minn John Gonzi. Jgħid li stabbilit li l-portafoll kien wieħed "*medium/high risk*", l-Arbitru kien korrett fid-deċiżjoni appellata. L-appellat ikompli jgħid li s-soċjetà appellanta ma kinitx segwit ix-xewqat tiegħu li jinvesti fi prodott b'riskju baxx li ma kienx jikkomprometti l-kapital garantit. Jirrileva li minn imkien fix-xhieda ma kien irriżulta li huwa ried rata ta' mgħax għolja u s-soċjetà appellanta kienet żbaljat meta kkonsidrat li huwa kellu "*medium risk profile*", għaliex huwa qatt ma kien investa flusu għajr f'depożiti bankarji, u ma kienx jaf kif jaħdmu l-investimenti. L-appellat isostni li ma kienx minnu li huwa kien mar kontra l-pariri tas-soċjetà appellanta, anzi huwa kien ħalla f'idejn John Gonzi għaliex fdah. Spjega li huwa kellu livell ta' edukazzjoni primarja u ma kien xejn familjari mad-dinja tal-investimenti, u għalhekk kien inverosimili li huwa seta' jmeri parir tal-"esperti" u b'hekk jinsisti li jinvesti fil-*BP211*. Jgħid li s-soċjetà appellanta kienet negligenti hija u twettaq id-dmirijiet

tagħha li toffri prodott kompatibbli max-xewqat u l-profil tal-appellat. Hija fil-fatt kienet naqset milli tonora t-tliet kriterji obligatorji stabbiliti mir-regolament 2.16 tal-*Investment Services Rules for Investment Services Providers* [minn issa 'l quddiem "ISR"]. L-appellat filwaqt li rrileva li kien biss f'Lulju 2016 li s-soċjetà appellanta ħadet azzjoni, sostna li l-Arbitru kien korrett meta llikwida d-danni mid-data li fiha sar l-investment, jgħid minn Mejju 2014.

11. Il-Qorti tagħraf li d-deċiżjoni appellata hija waħda tajba u tagħmel tagħha l-osservazzjonijiet u l-konsiderazzjonijiet tal-Arbitru. L-Arbitru beda billi rrileva li r-relazzjoni bejn il-partijiet kienet bdiet fis-sena 2014 meta sar l-investment inkwistjoni. Kien sar il-*Confidential Client Fact Find for the Suitability Test*², fejn l-appellat gie kklassifikat bħala *retail* u s-servizz offrut lilu kien dak ta' *Investment Advice*. Qal li r-rizulta li l-appellat kien xtaq li permezz tal-investment, huwa jzid mad-dhul tiegħu, u dan filwaqt li l-attitudini ta' riskju tiegħu giet ikklassifikata bħala *Medium*.³ L-Arbitru spjega fiex kien jikkonsisti l-portafoll li nbiegħ lill-appellat, u osserva li l-*bonds* kollha li kienu jagħmlu parti minnu kienu kollha *non-investment grade bonds* u ta' natura spekulattiva.⁴ L-Arbitru osserva wkoll li tnejn mill-erba' *bonds* sottostanti kellhom *credit rating* aktar baxx mill-oħrajn, fejn saħansitra huma klassifikati bħala *highly speculative*. B'hekk, u anki fid-dawl tal-kupun relattiv, l-Arbitru seta' jikkonstata li l-portafoll kien wieħed ta' riskju medju/għoli. Il-Qorti

² A fol. 88 tal-atti quddiem l-Arbitru.

³ A fol. 91.

⁴ Ara *Term Sheet* Dok. 5 a fol. 13.

tirrileva li dan ċertament ma jirriflettix ix-xewqa tal-appellat, għaliex skont il-konsulent John Gonzi stess l-appellat “...ried xi haġa li kienet medium risk”⁵.

12. Imbagħad l-Arbitru filwaqt li għamel riferiment għal dak li qal l-appellat, li sa dak iż-żmien huwa kien investa flusu biss f’depożiti bankarji⁶, irrileva li dan kien il-kuntrarju ta’ dak li ttentat tagħti wieħed x’jifhem is-soċjetà appellanta u saħansitra is-sezzjoni tal-*Financial Instruments* fis-*Summary of Assets* tal-*Client Fact Find* kienet tħalliet vojta.⁷ Hawnhekk ikkonstata li l-kontenut ta’ dan id-dokument tal-aħħar kien aktar ta’ min joqgħod fuqu mill-kontenut tal-*affidavit* tas-soċjetà appellanta, u dan proprju għaliex il-parir tagħha ngħata fuq l-informazzjoni fl-imsemmi dokument. L-Arbitru osserva li minkejja li l-appellat ġie kkonsidrat li kellu *medium risk profile*, u l-Qorti żżid tgħid li huwa stess fix-xhieda tiegħu saħħaq “...*jien għidtlu li ma ridtx nagħmilhom high risk, imma medium risk. B’medium risk nifhem li jkunu sikuri – l-imgħax ma jkunx ħafna imma jkunu sikuri – l-importanti li l-ammont li tkun poġġejt tiegħu kollu lura*”⁸, l-appellat ma kellu l-ebda investment fil-passat u għalhekk is-soċjetà appellanta kienet għamlet ħażin meta mbagħad offrietlu *bond portfolio* fejn il-*bonds* sottostanti kienu kollha *non-investment grade* u ta’ natura spekulattiva, saħansitra wkoll *highly speculative* b’rata ta’ mgħax ta’ 9.5%. Min-naħa tiegħu l-appellat dejjem ikkonsidra r-rata ta’ 5%⁹, jiġifieri r-rata li l-investituri fil-portafoll kienu intitolati li jirċievu u mhux ir-rata tal-*bonds* individwali, u għalhekk l-appellat kien qies li r-riskju tal-investment kien aċċettabbli u saħansitra aċċetta li jinvesti fil-portafoll li kien ġie offrut lilu.

⁵ Seduta tat-12.11.18 a fol. 101.

⁶ *Ibid* a fol. 55 u *Client Fact Find* a fol. 90.

⁷ *Ibid* a fol. 90.

⁸ A fol. 55.

⁹ Ara xhieda seduta tal-11.06.18 a fol. 54.

13. Il-Qorti tosserva wkoll li skont dak li xehed l-imsemmi appellat, John Gonzi kien spjegalu li *“...dawn ser jintrabtu għal erba’ snin. Qalli li jekk niġi bżonnhom qabel inkun nista’ neħodhom, però, niġbor tagħhom kemm ikunu sejrin fis-suq; u qalli li jekk inħallihom għal erba’ snin nieħu flusi kollha lura”*.¹⁰ Tgħid li dan huwa rifless fit-*Term Sheet* fejn taħt il-kap *“Risk Warning”* hemm miktub *“[i]t should be clearly understood that recovery of original invested capital depends on the holdings being retained till the ultimate redemption date of the bonds i.e. 09.07.2018”*¹¹, u għalhekk l-aspettattiva tal-appellat li jirċievi flusu kollha kif investiti, ma kinitx waħda infondata.

14. L-Arbitru qal li dawn kienu kollha maniġġi min-naħa tas-soċjetà appellata sabiex b’hekk naqset mid-dmir tagħha illi taġixxi fl-aħjar interess tal-investitur skont il-*ISR* u in partikolari r-regolament 2.01. Għamel riferiment wkoll għar-regolament 2.16 li jipprovdi għall-kriterji li għandhom jiġiharsu mill-provditur tas-servizz meta tiġi rakkomandata transazzjoni speċifika. Minn hawnhekk l-Arbitru għadda sabiex applika kull wieħed minn dawn il-kriterji u sab li l-ewwel kriterju tas-*suitability test* ma kienx intlaħaq għaliex l-objettiv tal-investment li l-appellat għamel ma kienx intlaħaq.¹² Il-Qorti ma tarax li s-soċjetà appellanta kellha toffri l-portafoll lill-appellat galadarba dan ma kienx jirrifletti dak li kien qed ifittex, anki jekk kif tallega huwa seta’ jifhem x’inhuma *bonds* sempliċi. Il-Qorti tirrileva wkoll li l-profil tar-riskju ma setax ġie kkategorizzat b’hal wieħed medju fuq id-dikjarazzjoni li l-appellat kien qed iħares lejn imgħax aħjar minn dak tal-bank. Ċertament tgħid il-Qorti, li l-profil

¹⁰ *Ibid.*

¹¹ *A fol. 75.*

¹² Ara wkoll l-ittra tal-appellat lis-soċjetà appellanta Dok. 1 a fol. 6 fejn jaċċenna li *“Nixtieq nagħmilha ċara daqs il-kristall li meta jien ġejt biex ninvesti flusi mal-bank tagħkom jien dejjem sostnejt li ridthom investiti f’*Bonds* fejn il-kapital jibqa’ dejjem garantit u insistejt ma’ Mr John Gonzi li flusi jmorru f’*Bonds* b’ftit riskju...”*.

tar-riskju tal-klijent m'għandux jiġi stabbilit b'dan il-mod faċli mingħajr l-ebda konsiderazzjoni ta' fatturi oħra, fosthom ferm rilevanti l-għan spekulattiv o meno tal-klijenti fir-rigward tal-kapital.

15. Imbagħad filwaqt li aċċenna għal-livell limitat ta' edukazzjoni fejn l-appellat wasal sal-livell sekondarju¹³ u ma kienx jaf bl-ilsien Ingliż¹⁴, u semma' wkoll li l-appellat kien jaħdem fil-ġebel u sussegwentement kellu xogħol tekniku mal-Gvern¹⁵, l-Arbitru stqarr li t-tieni kriterji tal-għarfien u l-esperjenza ma kienx intlaħaq ukoll. Innota sew li n-nuqqas ta' tagħrif kien wassal sabiex l-appellat ma kienx jaf jagħmel distinzjoni bejn investimenti u kontijiet bankarji, u r-riskji li l-investment kien ser iġib miegħu. Hawnhekk il-Qorti ma tistax ma taċċettax dak li qal l-appellat, li huwa saħansitra lanqas kien kapaċi li jagħzel investment minn ieħor, kif allegatament għamel skont kif indikat fil-*Client Review Form*.¹⁶ Is-soċjetà appellanta tinsisti li l-appellat kien saħansitra skarta l-pariri tagħha, anki dak fejn gie sugġerit lilu sabiex jinbiegħ l-investment inkwistjoni u r-rikavat jiġi investit f'fond ieħor bil-għan li jiġi rkuprat it-telf. Min-naħa tas-soċjetà appellanta, jidher ukoll li fid-9 ta' Jannar, 2017 il-konsulent tagħha tkellem mal-appellat permezz tat-telefon fejn spjegalu x'kienet is-sitwazzjoni fir-rigward tal-*Edcon*.¹⁷ Imma l-Qorti tgħid li l-argument tas-soċjetà appellanta jista' biss jitressaq u jirnexxi fejn jiġi ppruvat li l-klijent ikun ingħata informazzjoni ferm spjegata u adattata skont iċ-ċirkostanzi tiegħu u dan fl-isfond ta' parir bilanċjat. Fin-nuqqas, il-Qorti ma tistax tqis li l-klijent ikun għamel għażla.

¹³ Ara *Client Fact Find* a fol. 90 u xhieda tiegħu seduta tal-11.06.18: "...ngħid li skola kelli sas-Sixth tal-Primarja".

¹⁴ Ara xhieda seduta tal-11.06.18 a fol. 55.

¹⁵ *Ibid.*

¹⁶ Kopja a fol. 95.

¹⁷ Ara *file note* a fol. 97.

16. Punt ieħor tajjeb li jsemmi l-Arbitru, huwa li l-investment inkwistjoni kien l-ewwel esperjenza tal-appellat fl-investimenti, għaliex qabel huwa kien żamm flusu biss f' depożiti bankarji. Fir-rigward tal-aħħar kriterju, jgħid li l-*loss absorption capacity*, l-Arbitru nnota li l-appellat kien jirċievi pensjoni ta' ftit aktar minn €900 fix-xahar skont kif kien jirriżulta mill-*Client Fact Find*¹⁸, u għalhekk ma kienx xi ammont sostanzjali li kien iħallih jissogra flusu. L-Arbitru esprima l-fehma li għalkemm l-appellat kellu depożiti fil-bank, dan ma kien jagħti l-ebda liċenzja lis-soċjetà appellanta sabiex tissugralu flusu, aktar u aktar meta l-appellat kien pensjonant u ma setax jirkupra l-flus li jkun tilef. Il-Qorti hawnhekk tosserva wkoll li taħt il-kap *Summary of Assets*, apparti d-depożiti bankarji indikati fis-somma ta' €130,000 hemm ukoll indikat li l-appellat jippossjedi flimkien mal-familja tiegħu d-dar fejn joqgħod u li din għandha valur pjuttost baxx ta' €120,000. L-Arbitru għalaq billi stqarr li *s-suitability assessment* ma kienx sar sew għaliex li sar b' mod ġenwin u professjonali, kien jirriżulta li l-appellat ma kienx jissodisfa t-tliet kriterji meta ngħata l-parir, u għalhekk l-investment qatt ma kellu jiġi offrut u mibjugħ lilu. Il-Qorti tgħid li l-fatti ma jagħtux lok għal deċiżjoni mod ieħor u għalhekk id-deċiżjoni appellata hija waħda tajba.

16. Għaldaqstant din il-Qorti ssib l-aggravju tas-soċjetà appellanta mhux ġustifikat, u għalhekk qiegħda tiċħdu. Dan filwaqt li għaladarba ser tgħaddi sabiex tikkonferma d-deċiżjoni appellata, tikkonsidra li m'għandhiex tiegħu konjizzjoni tal-kwistjoni sollevata mill-appellat rigwardanti n-nullità tal-appell minħabba n-nuqqas ta' kjarizza fit-tieni talba tas-soċjetà appellanta.

¹⁸ *Ibid. a fol. 90.*

Decide

Għar-raġunijiet premissi l-Qorti tiddeċiedi dwar l-appell tas-soċjetà appellanta billi tiċċdu, filwaqt li tikkonferma d-deċiżjoni appellata fl-intier tagħha.

L-ispejjeż marbuta mal-proċeduri tal-arbitraġġ għandhom jibqgħu kif deċiżi, u dawk ta' din l-istanza għandhom jithallsu mis-soċjetà appellanta.

Moqrija.

**Onor. Dr Lawrence Mintoff LL.D.
Imħallef**

**Rosemarie Calleja
Deputat Registratur**